ՓԱՅԱՆԻ — Թ—ՏԱՐԻ—ՄԻՆ—1233—ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ—4—ՄԱՅԻՍ 1873

ԳԱՅՄԱՆ

Ցարեկան գին կ. Պոլսոյ համար տարի 40 մէջ.
» Գաւառաց » 40 մէջ.
Վեհրամեայ կ. Պոլսոյ » 90 գր.
» Գաւառաց » 50 մէջ.
Խարաքանչիւր թերթի գին 30 փարա.
Կանուխման առաջ մէկ անգամի համար 3 դուրուշ, երկու անգամի համար 2 դուրուշ, աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կայայ.

ԱԱՌԱՔԱՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՈՂԱՅՍ 4 ՄԱՅԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գ. ԿԱՄՊԷԹԹԱՅԻ ՀԱՂՐԻ ՄԷՋ ԽՕՍԱՔ ԱՏԵՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

(Շարունակութիւն թիւ 1232)

Մեր վստահութիւն ունինք Հանրապետութեան ապագային վրայ այն ամէն պատճառներով զոր յուշեցինք, բայց պէտք է որ այս վստահութիւնը խորհրդածեալ, պատճառաբանեալ լինի. պէտք է որ հանրապետական կուսակցութեան ընթացքն հանդարտ, խոհական, նախատես լինի, եւ յոյժ ու ոչինչ ազդէ նոյն իսկ ամուսրբելոց, որք ինչպէս գիտէք կարեւոր մաս մի կը կազմեն միւս։ Իսկ այն ժամանակ, երբոր միութեան ու ներդաշնակութեան հոգին՝ որ օրըստ դէպ կը տիրէ ռամկավարութեան ընտրելոց մէջ, ապաւորութիւն ընէ հասարակաց կարծեաց վրայ, երբոր նոցա յանձնակատարութիւնն ու գործոց մէջ ձեռնհասութիւնը վարձք հատատուի, այն ժամանակ աներկիւղ եղէք որ ձեր ապագայ բաղդը կարգաւոր է։

Գաղղիա ոչ եւս կը բաժնուի ձեզ՝ նէ, վասն զի Գաղղիա երկու բան միայն կը խնդրէ կուսակցութենէ մի. Բարեկարգութիւն եւ Ազատութիւն։

Արդ, բարեկարգութիւնը դուք կրնաք ապահովել, ոչ թէ մեկ աւուր համար այլ միշտնենապէս. ոչ թէ Պուրբոնաներուն վրայ ոնուկ եւ երկակի տեղալով եւ հեծելազօր յարձակելով, ոչ թէ ա՛յն բարեկարգութիւնն՝ որ երկիւղի լուութիւնն է։ (Պրաւո)... ոչ, այլ ա՛յն բարեկարգութիւնն՝ որ օրինաւորութեան վերայ կը հանգչի, ընդհանուր կամք հասատատեալ օրինաւորութեան վերայ, երաւանց եւ արդարութեան առիւ դրանուելու, դգացման վերայ, եւ ոչ երբեւեւորի մ՝ երկիւղին վերայ։ (Պատահարութիւնք)

Եւ ազատութիւնը, Տեա՛ր, քանի՞ կուսակցութիւնք խոստացան մեզ, եւ երբոր իշխանութեան հասան՝ խաբեցին։ Իմ մասս, ես միակ կուսակցութիւն մի կը ճանչեմ՝ որ ազատութիւնն ամենուն համար կը խնդրէ, ոչ թէ սակաւագլուխներ եւ սեղմեալ ազատութիւն, այլ ամբողջ, լիակատար, առանց սեղմման, վերջապէս ճշմարիտ ազատութիւն։ Միակ կուսակցութիւն մի կայ որ այս ազատութիւնն ուզած է գմենդակ գոհացութեամբ, ամէն կառավարութեանց օրով խնդրած է, պահանջած է, իւր կեանքը՝ իւր գոյքը՝ եւ մինչեւ իսկ համբաւը վտանգի մէջ դնելով, եւ այս կուսակցութիւնն Հանրապետական կուսակցութիւնն է։ Փոխն զի նա միայն ազատութեան սահմանը ուզուզ՝ «Ինչուունք մարդոց եւ քաղաքացոյ» կոչերով գոյն։

Ա՛յս՝ քաղաքական ազատութեան, զոր ես ընկերական ալ կը կոչեմ, օրավհիտեւ գաղղիական ընկերութեան ոմանք իսնարհ մասերուն վրայ կը տարածի, գործադրութիւնը մի միայն հանրապետական կառավարութեան ներքեւ կրնաք դտնել, եւ պատուղը քաղել, քանզի նա միայն կրնայ տակաւ ժողովման եւ ընկերակցութեան իրաւանց, բիւրաւոր բաղաքացոյց համախմբութեանց, ոչ միապետութիւնոց իսկոյն երկիւղալի ազատութիւնք են, որովհետեւ հակադէմ կառավարութիւն մ՝ երբեւեւն երբեմն պէտք ամենեն առաջ այս ազատութիւնները կը խլէ։ (Պատահարութիւնք)

Հանրապետական կառավարութեան դէմ յանախ խնդիրք եւ ամբաստանութիւնք կը լինին, զորս անդադար կը ցնեմք։ Մեր հակառակորդք չեն ձանձրանար դանոնք կրկնելէ. մեր ոչ հոգենիս կ՝ սպառնամք հերքելով բայց չպիտի ձանձրանամք պատասխանելէ։ «Ա՛յ, կրսեն, ահա կառավարութիւն մի՝ որ բուռական ազկի կը ներկայանայ, բարեկարգութեան ու ազատութեան համար ընդունելի ձեւով, «ճշմարիտ է, բայց իր եռեւէն ապիրատութեանց սարսափելի ուղեկցութիւն մի ծածկուած կը բերէ։ Ինչպէս կրսէ՝ պարզ կառավերդութիւն, «փոքրագատութիւն, ատութիւն է։ Ճշմարիտ են այդ մարդիկը։

Ա՛յս խօսքին մէջ ինձ համար ոչ բաժին կայ։ Վասն զի այս կարասիով կուղեւորիմ ես... (Հաւանողական ձիծաղ)

Մինչեւ իսկ մարդիկ կան, եւ կրնամ ըսել խելացի մարդիկ, որք իրենց խելացութիւնը ցուցնելու համար զիս Լոնտոնի շրջանն տարեն կ՝ կանչեն։ (Նոր ծափահարութիւնք։) բայց այդ անուններդ զիս չեն կրնար նուաստացնել։ Եթէ իմ ինտիանութիւնս կամ ինքնասիրութեանս դպչիլ կը կարծեն արդ ծաղրանութիւնը կրկնելով, չարաչար... ոչիսի ըսէի կոչտարար խարուած են։ Ես չեմ յառաջներ ադով։ Ես այդ արեւ ճանաչարհարդ մ՝ եմ եւ ռամկավարութեան դրածակալ։ Իմ պաշտօնս է այս, ժողովրդէն ստացած։ Վայ՝ անոնց որ իրենց կեանքն այդպիսի փոյռն խօսքերով կոնցուցեն։ (Կրկին ծափահարութիւնք։)

Ամեն տեղ, ուր որ դէմ առ դէմ ներկայացայ ռամկավարութեան հետ, որում նաւիրած եմ իմ բոլոր խելքս եւ ուժս, միշտ հոմանիշ, կնոնաւոր, արիներ ու չեզոք խօսքեր։ Եւ մէ՛կ բան մի վնասուեր միշտ։ Դաղղիոյ օգուտը։ Ես ի՞նչ կուզէք։ Երբէ ուրիշ կերպ չեմ հասկնար, եւ եթէ իմ հայրենիքս Հանրապետութենէ դուրս կուսակցութիւն կը հաստատեմ, պէտք է որ ըսեմ՝ իմ պաշտօնս է։ կը կատարեմ, ինչ որ կրնայ լաւ դայ։ (Ա՛յ՝, այո՝։ Պրաւո։)

Ի՞նչ կը բերեմք մեր մէջ եռեւէն։ Ի՞նչ է այն հետեւորդը՝ զոր յաղթութեան աւուր կը պահեմք։ Մեր հակառակորդք չկրնալով պատասխանել, ուրիշ կոչմ կինան եւ մեզ կը մեղադրեն այնպիսի լեղու մի բանեցնելուս համար որ իրենց հին կերուի։ Ա՛, այո՝, ազատութիւնը՝ կարտուեալ իրաւունց չատ պահանջելը՝ նոր չէ։ առաջակոց հեծութեան մրմունջն, աւա՛ղ, նո՞ր բան է աշխարհիս մէջ։ Նմանապէս նոր բան չէ հանրապետական լինելը։ Իր երկրին բարեկամ լինելը։ Ոչ, նոր չէ, բայց պէտք է որ ընդհանուր լինի։ պէտք է որ այս զգայուն մեր բարոյոց մէջ մրտնէ, ազգին կենաց մէջ մտնէ, նորա օրէնքը՝ նորա հաւատքը լինի։ Ա՛ն ժամանակ մերերուս այս հին բանը վիրկնական կը լինի, եւ այս ալ որդիւնը մ՝ է։ զոր ես իմ մասիս բուռական կը համարիմ մեր ճգանց։ (Պատահարութիւնք)

Անոնց՝ որ մէկ կամ երկու սերունդէ եռեւ մեր եռեւէն պիտի գան, անոնց կը վերաբերի մեր գործն աւաւել, հասարակաց զարգացնել։ Իսկ ես, իմ բաղձանքս՝ իմ պահանջմունքս՝ այս երկու բաներն վերայ կը սահմանաւորեմ։ Դիմեալ ազգ մի եւ կրթեալ ազգ մի կազմել։

Կրթեալ եւ զիմեալ ազգ մի, որպէս զի Գաղղիական գերդաստանին հասուցանէ այն ժողովուրդը, որ իրեն պիտի վերադառնան այն օրն՝ որ Գաղղիա նորոգի բարոյապէս։ վերականգնի նիւթապէս։ վերականգնի արնատեսական։ Ինչպէս Գերմանիոյ գործադրութեանցը, որք իւր հարստութեան ու ժիրութեան ամեն միջոցներուն փլթելոյ կարողութիւն տան։ Ա՛յն ժամանակ տեսնուի մի ներկայ պիտի գտնուիմք՝ որ ցնորք չպիտի լինի, երազ չպիտի լինի։ այլ ինքն Գաղղիա այնպիսի տեղ մի պիտի բռնէ, զոր արդէն ոչ մի ազգ չէ կարող լցնել հարիւրաւոր անհրաժեշտ տեղ մի։ Ոչ միայն մեզ, այլ եւ աշխարհի քաղաքակրթութեան։ (Պրաւո։)

Մեր պահանջմունքն հոս ամփոփեմք։ այրինքն՝ նորէն կրսեմ՝ դիմեալ ու կրթեալ ազգ մի կազմելոյ ահմանին մէջ։ Եւ ես կը տեսնեմ որ մշտածութիւնս լաւ կը հասկցուի հանրապետական։ Ինչպէս կրսեմ՝ ոչ միայն ազգ մի՝

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ Վեհ. Սուլթանն իր տարեկան այցելութիւնն ըրաւ 'ի Բուրսուրն եւ Օսմանեան սէլրութեան վիճակին մանրամասն տեղեկագրին ընթերցումը լսեց։ Կը Մեծ. Եպարքոսը կարդաց Պեսական խորհրդոյ մեծ դահլիճին մէջ 'ի ներկայութեան համայն նախարարաց եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարաց։ Յետոյ Վեհ. Սուլթանը բանախօսութիւն մ՚ընելով, կատարած գործոց վրայ իւր գոհութիւնն, եւ ապագային վերայ ալ վստահութիւնը յայտնեց։

Ղիլենտրէն երէկ տուաւօտ եկած հեռագիր մի կը ծանուցանէ թէ Ա. ղբաղրոյ կայսեր մայրը Պոֆի տրչիդրքսուհին ծանրապէս հիւանդացել է։

Այս լուրին վերայ, Շարլ—Լուի տրչիդուքսը, որ Սիմէնք պիտի երթար, երկեկյոտակ չոգենաւով մեկնեցաւ, մայրաքաղաքէս ուղղակի 'ի Թրբիէտ։

Մայրաքաղաքիս Իսլամական գեղապան իշխանութիւնք զօրապետն եւ իր ստ ծակիցն յառաջիկոյ երեքշաբթի մայրաքաղաքէս Օսէտա պիտի երթան։

Վեհ. Սուլթանն ականապարտ Օսմանիէ պատուանշան մի զրկեց Նէմէնի կուսակալ Ահմէտ Մուխիտտին փաշային։

Այս մեծ պատուոյն պատճառն Նէմէնի Սանա քաղքին դիմումն եղած է կայսերական գրքերէն։

Սանա կարեւոր քաղաք մ՚է, ուր մինչեւ տարօր պահապան զօրք չկար, եւ տեղւոյն տարագնիրը խիստ մոլեռանգ լինելուն համար, Իւրոպացի ճանապարհորդք հոն երթալու եւ գրուած հնութիւններն ու արձանագրութիւնները ջնջելոյ համար Յերուսաղէմ կերթային։

Կէլիոլոյէն ապրիլ 30 թուակ գրուած նամակ մի կը ծանուցանէ թէ Մարմարա կղզոյն մէջ կատարեալ կարծուած յոյն երեւան եկած է։

Միանգամայն Էրսէկի գիւղացիքն եւ Կ. Պոլսէն ալ յատուկ շոգենաւով քննիչ մ՚երթալով յիշեալ կղզին տեղանքարդութեան պարագաներէն ամէնք բանեալ են եւ Կ. Պոլիս պիտի դրկուին դատուելու։

Ամերիկայէն մայիս 31/5 թուակ հեռագիր մի կը ծանուցանէ թէ Ամերիկեան ժողովն Անգղիոյ առաջարկած գաղերով յօրուած համեմատ վաճառականին գաղանդրութիւնը չամիսուընչու նպաստաւոր է։

Հեռագրաց փոխանակութիւնը կը ծանուցանէ հաստատութեան թէ թուրքերն եւ օտար լեղ օր հեռագրական կայան նոր հաստատեցան Ինն կղզոյն, Փարթոպի եւ Գէլբոզի մէջ։ Նմանապէս Պէօյի-քտէրէի եւ Թարագլոյ մէջ ալ թուրքերէն հեռագրութիւն հաստատեցան։

ՀՈՍՏԱՏԵՂՆՈՒԹԻՒՆ

ԼՍԱՄԱԾ ՈՒՄԱՌՈՒԹԵՒՆ

3 մայիս չորեքշաբթի իրիկուն	37	8
» » հինգշաբթի առաւօտ		
բացուելուն	57	22
կէս օր	37	31·4

Կ. Պոլիս 3 մայիս

Սօսիէմէ մէնկրաֆի բոմբինք	Ենգ. լիր.	12.18
Քրէմի » »	Ֆրանկ. »	15.21
Քրէմի Ոսքիւ-թիւրք	»	11.30
Կրիպիլուզնոյ »	Ֆր.	169
Փոխ 1863	» »	732
» 1865	» »	360
» 1869	» »	304
Թրամուայ	Օսմ. լիր.	12.80

ԱԶԳԱՑԻՆ

ՀՐԱՒԷՐ ԱՌ ԱԶԳ. ԵՐԷՑՓԱՆԱՆՑ

Մեծապատիւ Երեսփոխանն Էջմիածնի։

Ազգային Ընդհանուր Ժողովը Խս. նատի պիտի դումարի յառաջիկայ ուրբաթ 5 մայիս. 'ի Յ. Լուսաւորչի եկեղեցին Դպրոցին։

Առեւանը ոչիսի քսանի ժամը 6ին եւ. գոյվի 10 ին։

Կը հրաւիրեմ զաղդային Երեսփոխանս գալ սգգաստիրաբար կատարել իրենց նուիրական պարտաւորութիւնը։

2 մայիս 1872

'ի Պատրիարքարանի Հայոց

Կ. Պոլիս Ամեան ողորմութեամբ

ՊՈՍՏԻԱՆԻ

ԿԱՌՏԱՆԱԴՆԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՊՈՏԻԵԶ ԱՐՔԵՊԿՈՊՈՍ

ԹՐԻՍԵԱՆ

ԿԱՐԳ ԽՆԴՐՈՑ

1. Պատերազմ մինչեւ բնակիր երեսփոխանաց։
2. Ընտրութիւն նորոց գլխաւորի Ընդհ. ժողովոյ։
3. Հրաժարումն Ազգ. Վարչ. Քոչ. ժողովոյ։
4. Նորոց ընտրութիւն Ազգ. Վարչ. Քոչ. ժողովոյ։
5. Առեւանական կանոնագրութիւն։
6. Կոմիտէի կոչական եւ Պատարագաբանական յարաբերութիւնք։

Ռ. Ազգ. Ընդհ. ժողովոյ

Ս. Հ. ՄԵՐԵՍԵՄ—ՓՈՒՇԻ

Կը լսենք թէ կամիկ հայոց եպիսկոպոսութիւնն այս առաւօտ Ներսէս Հակոբեան եկեղեցին պատարագեալ պատրիարքական ընտրութեան հեռագրեցան։ Եւ Ցիրանակերացի Գեր. Գրիգորեան Յովհան եպիսկոպոսը քուէից բացարձակ առաւելութեամբ Պատրիարք ընտրուած է։

Քանի տարիէ 'ի վեր Բաւարիոյէն Կ. Պոլիս եկած եւ հոս բնակեալ Պետրոս ոմէյ Մատաթեանց հայ գինեվաճառականը, որ Մեքիւրդ մականունը կը կրէր, եւ իր հայրենակցիներուն տարբերութեամբ հայ բանասիրաց ծանօթ էր, երկար հիւանդութենէ մ՚ետեւ երկուշաբթի օրը փոխանցեցաւ 'ի հատակի 62 տարեց։ Երեքշաբթի օրը Մայր եկեղեցւոյ մէջ յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուելով, Ս. Պատրիարքը հայրը արտասուալ դամբանական մի խօսքեցաւ հանգուցեալին վերայ, եւ նորա գրած ընտիր տարբերն մի քանին կարդացուի։ Նորա հոգեւորական խանդն եւ ղեկավարութիւնը փափկութիւնը գովեց։

Ինչպէս որ արդէն ծանուցած ենք, Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Գեր. Ներսէս Արքեպս. Վեհ. Կոմիտէին յառաջ հրաւիրմամբ՝ շաբաթի օրը մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ 'ի Յ. Էջմիածին։

Միշտ Արք. եպիսկոպոսն այս առթիւ Սամսոնի Թաղ. խորհրդին խնդրանքն նոյն թաղի հրիշեակ եկեղեցւոյն շինուելիոյն համար Բաւարիական ազգ այնոցմէ նպաստ հաւաքելու պաշտօն ալ ստանձնած լինելով, Ս. Պատրիարքն հետեւեալ յանձնարարական գիրը տուաւ նմա՝ ուղղեալ առ Վեհ. Կաթողիկոսն։

Ազատութիւն եւ Վեհափառ Հայրապետ։

Ցաւս իսկ է Ձերումդ Վեհափառութեան զի մին 'ի քաջամեհայ թոռից Մայրաքաղաքիս Սամսոնի, յառաջ քան զեօթն ամն անխնայաբար ճարակեալ 'ի հրոյ, աւերակ եւ անապատ դարձաւ գլխոյին, եւ ապաքաղդրնակիչք նորուն կարուսեալ զամենայն ինչ 'ի վերայ մնալոյ նոցան ցաւագին՝ հանգերձ որդւովք եւ ընտանեօք։

Ոչ զերծաւ յայնոսալի պատահարէն եւ հոյակապ եկեղեցի նորին Գ. Գէորգ։ որ հուշակաւորն էր յաւուրց անտի Ցունական թագաւորութեան, եւ նախընծայ Ազօթարան Ազգիս 'ի կոչմն Ն. Գրիգորի, եւ միանգամայն շրջապատ ժամանակս Գաղարիարքարան Հայոց յառաջին՝ գահակալին։

Ընդ նմին եւ մնիսիր դարձաւ, եւ քարեհամուռ գմբեթարանն Յ. Սահակեան հանգերձ հին եւ նոր մատենիք դուսաբերելովք 'ի նմա։ եւ զիրս ազգիս քաջաւմ եղեալ՝ ընդ նիւթականին յաւելեալ եւ յոլով զրկանք բարոյականն օգտից։

Ի վերայ այսց ամենայնի ապեռից եւ ցաւոց բարեպատրաստ բնակիչք Յամսիթիոյ Հայազգի, օրհնեալ ժողովրդք մեր, դրեալ չմոռանալ յարէ յոյնմանէ ինչս 'ի գործ եղին ժողովել զմնացեալս եւ պատահարակիր, զոմն որոյ կարաց զերիսաս գեղեցկաշէն զարմանալի հանդերձ հանդերձ հանդերձ

որը մինչեւ 2500 բեւեռ կը չինէին։

Սանդնները ջրոյ մէջ մխուելէ եռեւ ծրոած դուրս կէջնեն։ Զանոնք ուղղողները կանայք են։ որը փորրիկ տոպի մի վերայ դնելով կանի հարուած մի կաւուան և կուղղեն։ Այս ուղիշնելէն իւրաքանչիւրն օրը 4—5000 տոնոց կուղղեն։

Ժամանակաւ, երբոր տունղները ձեռքով կը ծակէին հերիւն մի միջոցաւ։ որոմ առաջ կը զարնէին, դարձեալ մի կրնար օրն 2000 հատ ծակել։ Այս գործարանիս գործարանը յաւել դարձ արտադրեանքն և զարմանալի ճարտարութեանքն կը հասարուէր, և անտարակոյս քան մի չէր տեսնել այս աշխատութեան զարգացեալ մեր ազգը՝ որը մեզ մի կը ծակէին և տրիչ մեզ մի նորս մէջէն կանգնունէին։

Աշխատութեան բաժանումը գործարանը ժամանակ չեն կորստաներ՝ գործելու—տեղ,—գիրք և գործիք փոխելու ուշադրութիւնը՝ որ քիչ կամ շատ ծոյլ է մէջտ, ալ աչ չունի նոր առարկայից յաջողելու։

Երիրորդ, ինչպէս որ ըսինք, մարդն և մարմնիր միանգամայն կարդէ գործ յաջողակութիւն կատանեն մինչեւ իսկ գործարանի գործարանութեան մէջ։ Այսպէս է դանակաւորի, լրագրի, հաշուակալի, գրաչարի, և վերջապէս մի և նոյն գործարանութիւնն յաճախ կրկնող մարդոց յաջողակութիւնը։

Երրորդ, աշխատութեան բաժանումն մէն մի աշխատութիւն պարզ գործարանութեան մի վերածելով, ուշադրութիւնն ու դիտարանութիւնն և մի կամ տեսակներ դիւրութեան ու արագութեան ստարեր պտնել կուտայ։ Այսուհետեւ պատմութիւնն ուսուցանէ մեզ թէ մեքենայից և տարաբերեալ մեկ մասը պարզ գործարար հնարած են։

Վերջապէս, աշխատութիւնը բաժնելով՝ զայն պարզել ու հասանելի է։ տակէց զան՝ արտադրութեանց որակն ու քանակն աւելցնել է։ միանգամայն նոցա արտադրութեան ծախքն և հեռաւորար փոխադրման դիւր պակասեցնել է։ դիւր սակարկելն ալ՝ ապրուստն և մարդոց գիւրակերպութեան տալցնել է, որով նոցա բարգաւաքութեան ալ կատարեալ։

Այսպէս Ադամ Սմիթ անդրդեալ տնտեսագէտ աը կրցաւ գնոտեղի գործարանքն օրինակ ցուցնել։ ուր արդէն իր օրով (1770ին) առան գործարար գնոտեղի շինութեան հարկ եղած եղանաուն և ուժ տեսակ գործելութիւնք իրենց մէջ բաժնելով, օրը 48000 գնոտեղ կը շինէին, ըսել է՝ իւրաքանչիւրը 4800 գնոտեղ։ որով այս օդտակար նիւթն այնչափ թեթեւ գնի կէջնէ։ Մեր օրով քանան գնոտեղ 10 փարայի կրնայ գնուիլ։ որ ըսել է երկուքը մէկ փարայի։ Ասենները։ որ նոյնպէս բարեբաղձնելն և հարիւր քառն գործարանութեան ենթակայ են։ նոյնպէս թեթեւագին են։ Հաւանի եղած է թէ՝ Հնդկաստանի մէջ հրնոր գործուած։ Անդրեայ մէջ գործուած և նարկն Հնդկաստան տարուած բանդակն հարիւր քառասուն ձեռք կանցնի։ և յետին ազգքառին գիւրատանալի կրաւ մի կը մնասկարարէ՝ հնարիւ աշխատութեան բաժանման։ որով այն վիճակին կը հասնի։

Բաժանումն Աշխատութեան ամէն ազգաց և ազգաց մէջ.

Աշխատութեան բաժանման յաջող արդիւնքն մարդկային ճարտարութեան ամէն ճիւղերուն մէջ կը տեսնուին՝ գիտութեանց, արուեստից երկրագործութեան, վաճառականութեան և տարբերագործութեան մէջ։

Գիտութիւնք՝ այն ժամանակ միայն կատարելութեան բարձրագոյն աստիճանի կը հասնին, երբոր դիտութեանց վերաբերեալ ստակաւոր հետազօտութեանց ըկրուզդը այլ և այլ մարդիկ լինին։

Դիզարուեստից, գրականութեան, բժշկութեան և այլոց մէջ՝ հանճար և հարբուութիւն ստանալոյ հանար յատուկ հիւղոյ մի ալ աչ է զարդիլ։

Որ և է վարչութեան մէջ լաւ կարգաւորութիւն չկրնար լինել՝ առանց աշխատութեանց բաժանման և անկատակ պատասխանատուութեան։ Քաղաքակրթութեան մէջ՝ իշխանութեանց և պաշտօնից բաժանումն անհրաժեշտ եղած է՝ բռնադիրութեան։ վերծանոց։ դատութեանց և գանձարանութեանց ստանալն առնելոյ։ և բանաւոր կառավարութեան մի բարի արդիւնքը ձեռք բերելոյ համար։

Եկեղեցոյ զանազանութիւնն և մեկութեան պարբերական կերպարանափոխութիւնք ապացոյց են աշխատութեան բաժանման։ և սահման մարդիկ կան՝ որ ստուգիկ մեռնաւորարար հնարդ են։ այլք մեռնաւորապէս ոչ դատարար պահապան են։ այլք կոմբինատ կենդանեաց հսկող են։ ոմանք անդէպրդ կամ իշխանած են։ ոմանք ծառմակալ են։ և այլն։ Մինաց որ։ մանաւորութեան յատակ ազիմութեան և մեքենայից միջամտութեան հնարաշխատութեան բաժանումն ալ կընդարձակի։

Առեւորական ճարտարութեան մէջ՝ ոչ միայն մեծարանակ մանրանուեալ, և արտաքսական վաճառականութիւնք կան։ այլ և վաճառաց մէն մի տեսակին համար յատուկ յատուկ վաճառականութիւնք կան։ Առանցքէ գաս վաճառականք ալ կան։ որոց բոլոր ճարտարութիւնն այլոց համար ղրամ առնուլ և վճարել է։ ասոնք են Սեպանաւորք։ ուրիշներ ալ կան։ որոց միակ ճարտարութիւնն է դնդակներն ու վաճառելն իրենց հետ հարարդանցութեան մէջ դնել։ սորա են Միջնորդք։ և այս ամէն արհեստից մէջ գրագրութիւնք և պարտքերն խիստ բաժանեալ են։

Բայց ամենէն ուշի ուարարդ գործութեանց մէջ կրնայ գործարարի աշխատութեան բաժանումը։ ինչպէս որ վերը ցոյց տուած սրինակք և այլ հարարարար կատարեալ կանեն։ Ընտրի և տարարագործութեանց մէջ ուշի լաւ կը տեսնուին նարա օգուտքը՝ թէ՝ ուարարագ կատարելութեան։ թէ՝ աշխատութեան արագութեան։ և թէ՝ արտադրութեանց թանկութեան։

Ուրեմն աշխատութեան բաժանումն արուեստից բնութեան համեմատ քիչ կամ շատ ընդարձակ է։

Միանգամայն արտադրութեանց և ծառայութեանց դիրութեան վաճառուելն և բազում գնորդ ունենալն ալ կախում ունի։

Փոքրիկ տեղեր։ ուր արտադրութիւնք դժուարաւ կը վաճառին։ շատ տեղամիրոցմէ խիստ տարբեր քանի մ՝ աշխատութիւնք մէկ ձեռքէ կերթեն։ Բիւրեղի վանդակն դանակն դերձակ։ վիրաբոյժ։ ատամնաբոյժ։ ակնաբոյժ է։ Գիւղերու նալաբանմամբ միանգ ամենայն տարիք։ դերձակ։ դինեպան և մինչեւ իսկ հատարարկաց դրագիր է։ մինչդեռ մեծ քաղաքի մի մէջ այս արուեստից իւրաքանչիւրն առանձնանալ են։ այնպէս որ։ թէպէտ։ ձիթոց։ քարտաշի և այլ մէն մի նարարաց համար յատուկ վաճառատուներ կան։

Աշխատութեան բաժանումն մի և նոյն երկրի այլ և այլ մասանց։ այլ՝ այլ ազգաց։ այլ և նոյն աշխարհի մէջ տեղի ալ կը հանդիպի։ նոյնպէս թեթեւագին են։ Հանի եղած է թէ՝ Հնդկաստանի մէջ հրնոր գործուած։ Անդրեայ մէջ գործուած և նարկն Հնդկաստան տարուած բանդակն հարիւր քառասուն ձեռք կանցնի։ և յետին ազգքառին գիւրատանալի կրաւ մի կը մնասկարարէ՝ հնարիւ աշխատութեան բաժանման։ որով այն վիճակին կը հասնի։

Բաժանումն Աշխատութեան ամէն ազգաց և ազգաց մէջ.

Աշխատութեան բաժանման յաջող արդիւնքն մարդկային ճարտարութեան ամէն ճիւղերուն մէջ կը տեսնուին՝ գիտութեանց, արուեստից երկրագործութեան, վաճառականութեան և տարբերագործութեանց մէջ։

Գիտութիւնք՝ այն ժամանակ միայն կատարելութեան բարձրագոյն աստիճանի կը հասնին, երբոր դիտութեանց վերաբերեալ ստակաւոր հետազօտութեանց ըկրուզդը այլ և այլ մարդիկ լինին։

Դիզարուեստից, գրականութեան, բժշկութեան և այլոց մէջ՝ հանճար և հարբուութիւն ստանալոյ հանար յատուկ հիւղոյ մի ալ աչ է զարդիլ։

Որ և է վարչութեան մէջ լաւ կարգաւորութիւն չկրնար լինել՝ առանց աշխատութեանց բաժանման և անկատակ պատասխանատուութեան։ Քաղաքակրթութեան մէջ՝ իշխանութեանց և պաշտօնից բաժանումն անհրաժեշտ եղած է՝ բռնադիրութեան։ վերծանոց։ դատութեանց և գանձարանութեանց ստանալն առնելոյ։ և բանաւոր կառավարութեան մի բարի արդիւնքը ձեռք բերելոյ համար։

Եկեղեցոյ զանազանութիւնն և մեկութեան պարբերական կերպարանափոխութիւնք ապացոյց են աշխատութեան բաժանման։ և սահման մարդիկ կան՝ որ ստուգիկ մեռնաւորարար հնարդ են։ այլք մեռնաւորապէս ոչ դատարար պահապան են։ այլք կոմբինատ կենդանեաց հսկող են։ ոմանք անդէպրդ կամ իշխանած են։ ոմանք ծառմակալ են։ և այլն։ Մինաց որ։ մանաւորութեան յատուկ ազիմութեան և մեքենայից միջամտութեան հնարաշխատութեան բաժանումն ալ կընդարձակի։

Առեւորական ճարտարութեան մէջ՝ ոչ միայն մեծարանակ մանրանուեալ, և արտաքսական վաճառականութիւնք կան։ այլ և վաճառաց մէն մի տեսակին համար յատուկ յատուկ վաճառականութիւնք կան։ Առանցքէ գաս վաճառականք ալ կան։ որոց բոլոր ճարտարութիւնն այլոց համար ղրամ առնուլ և վճարել է։ ասոնք են Սեպանաւորք։ ուրիշներ ալ կան։ որոց միակ ճարտարութիւնն է դնդակներն ու վաճառելն։

ՀԲԱՍՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՆՈՎԿՏԻՆՏԻԱՆ

ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԻ

ԱՌԱՆՁ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՔ

ԹՈՒՐՔՄԱՆԵԱՆ.

ԳԱՌՆԱՐԱՍ Վ. ԼՍԱՑԵԱՆ

ՎԵՆԵՏԻԿ Ի ՊԱՏԱՍՈՒ

Եպիկուրոսաս փիլիսոփային խնամասիրութեան ընդանդակութիւն կը-ընայ հանուրս իկ այս չքնաղ գրքոյկը, որուն մէջի սքանչելագեղեցիկագոյն կաթիլ քրիստոնէի մը դրչէն ելած են եւ մեծ սրտիւ կը-ենն հեթանոս փիլիսոփային։ Հայերէն գրաբար թարգմանութիւնն ալ իւր պարզ եւ լմնոր ոճովն աւելի սիրելի կը-նէ այն գրիչներու ընթերցումը։ Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով։ Գին 1 ֆր. 75 սանտիմ։

ՀԲԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԷՈՒԼՆԱՐԻ ԸՆՏԵՐԱՆԿԸ

ԹԻՒ Ա.

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԸՆԴԴԷՄ ԹՇՆԱՄԻՆԵԱՆ ՄԱՌ ՄԱՐԴԱՐԱՅԻՆ ԿԵՆՍՔ

Կ. Ա. Մ

ԱՌՈՂՋ։ ԵՐԶԱՆԵԼ ԵՒ ԵՐԿԱՐ ԿԵՍՔԵՐ ԱՆՁՈՒՆԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Կը ծախուի Հայ գրավաճառաց խանութները - կամ՝ որոնք գլխու. այսպագան եւ Գ. Մ. Ֆրէնկեանի գրատունը Ի Մէրճան թիւ. 67 Բասարմաճի խանի կից։ Գին 2 ղրշ։

ԵՐԿԱՄԻԵՑ

ՊԱՆԵԽՏՈՒԹԻՒՆ

Ի ՀԱՊԵՇԱՏԱՆ

Ծ Ե

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՖԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԿԵՂՐՈՆԱԿԱՆ Վ.ԱՐՔԵ ՀԱՊԵՇԱՏ

ՏՐԻՆՆԱԱ

Տէ՛ր Հէրոս Վարպետ Սուքիաս

Էան Կ. Գալէրի

Մէրան Ե. Նէրսէսեան

ՆՈՒԵՐՈՆԱՆ

Ա. Վէր. Վէրմիշեան Թոքատ

ՀԻՆ ԱՆՏԷՆ.

Եկաւաստ մայ Գեր. Պահակ Եպիսկոպոսին եւ Արք. Տիմոթէոս վարդապետին ամէն հինգ տարի առաջ (1867) Հապեշաստան ուղեւորելով Երկուսարաւոյ սնոմի հոն արդիւնաւոր Ճեմարան եւ կրած դժնդակ տանջանաց մասնաւորապես պատմութիւնն է, որոյ մէջ խիստ հետաքրքրական տեղեկութիւնք կան նաեւ հասարակաց եւ սովորութեանց վրայ։

Այս կարեւոր եւ ամենուն ընթերցման արժանի գիրքն այն Հայ գրավաճառաց քով կը գտնուի։ Գին մէկ արծաթ Մէճիտիէ։

ՏԵՂԵԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՍԻՐԻՀԻՄԱՐԻ

Աշխատութիւն Գէորգ Վարդապետի

Դիմոնէան

Ամեն հայ գրավաճառաց քով կը գտնուի։ Գին 2 ղրշ։

ՔԱՎՈՒՐ

Դ Բ Ե Ե

Ղ. ՅՈՎԱՆՆԻՍԵԱՆ

ԳԻՆ 100 ՓԱՐԱՅ

Խոտոիոյ միւսիթեան հիմնադիր Բարվոր կոմսին թաղաքականութեանը վրայ տեսութիւն մ'է ընթիր ոճով եւ նուրբ խորհրդածութիւններով լեցեալ։ Հեղինակին այս գրքոյկ գործը, որ ամեն նկատմամբ առանձնապէս վար չ'մնար, պատմութեան հետամուտ անձանց գրասենեակի զարդ արելու արժանի է։ Կը ծախուի Դաշիմաքեանի գրատունը Ի Զաքարիաքեան եւ Ներբէնկեան գրատունը Ի Մէրճան։ Բասարմաճի խանի կից թիւ 67։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ԳՐՈՂԸ

Ընակիր հաւատարիմ մը որ կը թաղկանայ ազգ ալին եւ ազգ զանազան նիւթերու վրայ գրուած 70 նամակներէ։ Գ. Վրայր եւ իւր բնդհանուր ազգաց կը վարուց ծանօթ ըլլալով ընթերցասիրաց, այս մասին որ եւ է գովեստաւելորդ կը համարինք։

Կը ծախուի Զաքարիաքեանց եղբարաց թիւ 10 Տեսէնանց վաճառատունը եւ Հայ գրավաճառաց քով։ Գին 15 ղրուշ։

ՄԱՆՈՒ ԼԻՍԻՈ

Ընտիր բարոյախօսութիւն մը որ մեծ ընդունելութիւն գտած է եւրոպական ազգաց մէջ։

Կը ծախուի Զարիաքեանց եղբարաց թիւ 10 Տեսէնանց վաճառատունը եւ Հայ գրավաճառաց քով։ Գին 12 ղրշ։

ԼՈՆԴՈՆ

ՓԻԼԻՍՊԱՍՈՒԹԻՒՆ

ԲԱԺԱՆԵԱԼ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ՀԱՅՈՑ

ՏՕՐԻՆԵԱԼ,

Ի Տէր Գէորգ Էրզրումեան Եպիսկոպոսէ

Գէորգ Ալանեան

Հայերէն ինքնուրոյն գրաբար լեզուաւ յօրինուած, ընդարձակօրէն փիլիսոփայութեան ամեն ճանդրոց վրայ կը խօսի։

Կը գտնուի, Մէսաքի Հոդբդէթի տպարանը եւ ամեն գրավաճառաց քով։ Կամաւորի գլխոյ պարագան։ Գին 2 Մէճիտիէ։

ԵՐԵՔ ՀՐԱՄԱՆԱԿԻՐՔ

Աղեքսանդր Տիւմայի այս ոնդարգական վիպասանութեան երկրորդ հատորը Պոխա հասած ըլլալով Ալպերտ բաժանորդներէն կը խնդրուի որ իրենց անդորրագիրը ներկայացնեն չաբմաքճըլար նօթարէս։ Թիւ 10 Տեսեանց վաճառատունը եւ հոնկէ առնեն նոր հատորը։

Երեք հատորին բաժանորդագրութեան գինն 40 ղրշ. մէն մի հատորի գին 15 ղրշ։

ՀԱՄԲԱՒՕՏ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

Նոր տպագրութիւն, աշքէ անցնուած, եւ կարեւոր յաւելուածով Հայ գաղթականութեանց պատմութեանը մինչեւ մեր օրերը։

Կը ծախուի Մխիթարեանց գրատունը Ի Սեղբոս խան, եւ ամեն Հայ գրավաճառաց քով։

Գիտակցողի գինն է 2 ֆրանք։

ՄԱՆՈՒՑՈՒՄ

Խօսքի ցեմանկները, դատողութեան դիւրութիւն ըլլալու համար։ Ազիզիէ Ընկերութեան իշխանիս դպրոց շրջանաւարներն ամեն երկուշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը Պոլսոյն Իսլամ պիտի հանդիպին, եւ չորեքշաբթի ու շաբաթ օրերն ալ իշխանիսէն վերադարձած ժամանակնին դարձեալ Եալովա հանդիպելով Պոլիս պիտի դան։

ՀՈՍԱՆԱՑՄԱՆԵՐ

Իզմիրի կայսերական դրծարանին համաբերութիւնով Տպարանա Զիզաքի բուրդին եւ Գերբրի Մէլէգի բուրդին։ Եւ Իսլիմիայի կայսերական գործարանին համար ալ յիշեալ Բուրդին եւ կամ Իսլիմիայի Ովա գիւղի բուսած բուրդին գնահատութիւնը պիտի կատարի վերջնական կերպով յառաջիկայ հինգշաբթի օր մայիս 4ին ժամը 6ին քան տանկաց։

Յիսսի յիշեալ բուրդերը մատակարարել ուզող վաճառականք կը հրաւիրուին յիշեալ օր ներկայ գտնուիլ գնահատութեան։

2 մայիս 1872

Ի Դուռն Պարարապետի

Կայսերական զօրաց պէտքերը համար պէտք եղած կօշիկի Գաւասուլ. Սայն եւ Ալիման բուսած թել. Պոֆ եւ Պոֆինի համար շէրիտ. Վիտալը եւ պաշարդ էնքոէր։ եւ մեղրամոմի գնահատութիւնը պիտի կատարի յառաջիկայ հինգշաբթի օր մայիս 4ին Ի Տարի Շուրա։

Յիսսի յիշեալ բաները տալ ուզող վաճառականք կը հրաւիրուին յիշեալ օր ժամը 6ին միջոցները ներկայ գտնուիլ Ի Տարի Շուրա ըլլալիք գնահատութեան։

1 մայիս 1872

Ի Դուռն Պարարապետի

Այս լրագիրը չաբաթը երեք անգամ կը հրատարակուի, երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը։ Բաժանորդագրութեան տեղերն են Գ. Պոլիս Զինիլի խանը վերի յարկը թիւ 6 Պապիսի խմբագրատունը։ Իսկ գաւառաց մէջ հեռաւորագոյն տեղերէն։

ԻԶՄԻՐ. Յաւեիան տպա Տէտէեան.
ԵՂԻՊՈՍՈՒ Ղակոբ էֆ. Պոզասեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Թորոս տպա ոսկերիչ.
ԱՏԱՏԵԱՂԱՄ. Մեսրոպ տպա Տ. Գէորգեան.
ՊՐՈՒՍԱ. Յաւեիան տպա Թանկէրեան.
ԹԼՓԷՐՏԱՂ. Համբարձում տպա Քուպուքէպպանեան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Թաշատոր տպաչիմառեան
ԿԱՐԻՆ. Եարապետ տպատեղի Ղազարեան.
ՄՈՒՇ. Մկրտիչ տպա Թոմիկեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ. Վարդան էֆենտի Արգարեան.
ԵԱՇ. Մ. տպա Խուլիկեան.
ՅՈՒՐԵԱՆ Մկրտիչ տպա Աշճեան.
ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս տպա Տէր Մարգարեան.
ԵՐԶՆԿԱՅ. Թադէոս տպա Բագրատունի.
ՍԻՎԱՍԻԱՅԻ. Կարապետ տպա Վարդանեան։

Ուրիշ քաղաքներէ տարարդարել ուզողներն այս տեղերէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ։

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԻՆ
Գ. Ս. ԽԻՍՐԻԵԱՆՑ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ
Կ. ՊՕԼԻՍ ՉԻՆԻԼԻ ԽԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԴԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

մաՏ ՄԱՅԻՍ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 Գ.ՈՒՐՈՒՇԵՆ

Լոնդրա 3 ամիս դուրուշ 108
Փարիզ 23,40

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄԱՅԻ 3 ՄԱՅԻՍ

Անգլ. լիրա դուրուշ 109,5
Նաբոլէոն ոսկի » 87½
Իմպէրիալ աուս » 89,10
Գերմանիոյ » 51,20
Հինգ ֆրանք » —
Հինգնոց » 104,10
Պղինձ » 119,10

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 3 ՄԱՅԻՍ

ԱՐՄՅԻՔ

Ցորեն կարմիր Պէսարապիա	29	—34
» » Ազագ	32	—35
» » Պալէքէսիր	30	—32
» » Գուրկաղ	30	—32
» » Թէքիրտաղ	30	—32
» կակուղ Ազագ	30	—33
» » Գէնարապիա	28	—32
Կորեքա Թուրնա	28	—32
Ցորեն կակուղ Գուրկոյ	28	—32
Գուրնա	30—32	
» » Պալէքէսիր	28—30	
Եղինջաստրոյի Թուրնա	19—20	
» Անատոլ.	17—18	
Գարի Թուրնա	13—14½	
» Անատոլ.		

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

ԽՈՂԱԿ ԶՈՒՐԿ

Գուրաս	զուրուշ	—
Անատոլու		—
Գէյզա	»	
Էսմիրնէ	»	
Ծակաց	»	

ԲԱՄՊԱԿ Զուրուշ

Կէյմէ	հօխա	9 1/4
Իզմիր	»	10 1/2
Աւանա	»	9
Գարսկուսան	»	8
Վրսասան	»	8 1/2

ԲՈՒՐՄ Զ.

Անատոլու չուանցուած	հօխա	
» չլուացուած	»	
Բուամէի չուանցուած	»	
» չլուացուած	»	
Յէրասանի չուանցուած	»	
» » մէջ	»	
» » չլուացուած	»	
Տպրոնա	»	
Իսկի Ղէմիր	»	

ՄԱԶԸ

Գարսկուսան	հօխա	11—
Անատոլու	»	10—11 1/2
Ճերմակ	»	6—7

ՃԷՐԻՆ

Գայսերի Ա. տեսակ	հօխա	21
» Բ. »	»	19 —
Էնկիլիզիս »	»	21
Թոգաթ »	»	
Աքէյիր »	»	
Իզմիրի »	»	
Զորուսմ		

ԹԻՆԹԻՐ

Էնկիլիզիս	հօխա	30 —
Գասասանպոլ	»	48 —
Պէյլանտաղ	»	51 —
Զէյթիլիկ	»	—
Վան	»	29 —

ԱՂՄԻՍՄԱՐ

Անատոլու	7 կարր	մէկ 0. 1.
Հոյկաս	7 »	» »
Սիսաս	» »	» »
Կրդրուսմ	7½ »	» »
Գայսերի	» »	» »

ՑԷՐ

Մուսանիա	հօխա	7½—
Այվալը	»	6½—
Սաքիզ	»	10 —
Միսիրլի	»	6½—
Պղինձ թոդաթ երկրին մէջ		9½—10
Ալիֆոն	»	260 —275
Գիլիտրէ	»	29 —30
Պուսատ	»	—
Հաւուտա Անատ.	Գիլէ	—
» Բուամէյի »		—
Մեհատաքա Պարակ. Բէյտ	»	42 —44
Գրուսա		— —

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

Խանէմ Բիոլ. տեսակ 100	զուրուշ հօխ.	1200—
« Բ. »	»	1140 »
Եէմէն	»	16—16 1/2
Նաքաք փուչի Հոլ.	կնդ.	240—
» » Գաղդ.	»	—
» գլուխ Գաղդ.		290—
Զայ Գոնիա	հօխան	26 —
» Բէլա Ծաղիկ	»	45 —60
Ընագ (գայայ)	կնդ.	1060—
Պղպեղ (ալիպէ)	հօխա	10 1/4—
Լեզակ (էլիվիա) Պէնկալա	»	100 —140
» » Մատրաս	»	— — 70
Զինք տախտ 100 հօխիր.		90 —
Երկաթ ճոպաձեւ		84 —
» տախտակ		98 —
» կեւեռաձեւ		80 —82
Գարտիմա		112 — 118
Բրինձ Խանդիոյ 100 Գիլ. Ֆր.		45
Կարագ եզ Ռուսիոյ զրշ.		13 —14
Խամիար		35 —40